

**Kulturrådet
Kulturráðði
Kulturråde
Kultuvreraerie
Kulttuuriraati
O kulturrodo
Arts Council Norway**

Strategiija 2025 - 2028

Kulturráđi doaibma

Kulturráđi doaibma lea mearriduvvon sierra lágas, mas čuožžu:

«§ 1 Kulturráđis lea ulbmilin dálááigásaš mánggadáfot dáidda- ja kulturvugiid movttiidahttit ja váikkuhit ahte dáidda ja kultuvra hábmejuvvo, seailluhuvvo, dokumenterejuvvo ja biddjo gávdnamii nu ollugiidda go vejolaš.

§ 2 Kulturráđđi lea stáhtalaš hálddašanorgána mii doaibmá olles riikkas.

Kulturráđđi galgá hoidet Norgga kulturfoandda ja eará stáhtalaš doarjagiid mat leat biddjon ráđđái, ja galgá leat ráđdeaddi orgána stáhtii kulturgažaldagain.»

Norgga kulturfoanda lea deháleamos stáhtalaš ruhtadangáldu friddja dáidda- ja kultureallimii olles riikkas. Eanet go njealljelogi doarjjaortnegiin, addá Kulturráđđi doarjagiid dáiddáriidda, lágideddjiide ja doaimmaide visuála dáidagiin, lávd-edáidagii, musihkkii, girjjálašvuhtii, áigečállagiidda ja árvvoštallamii, kultursuod-jalussii, fágaidgaskasaš ovdanbuktimii ja dutkamii. Kulturráđi ovddasvástádus fátmasta buot dokumentašuvnna rájes gaskkustit historjjá, giehtaduoji ja árbevirolaš ovdanbuktima, hutkás ja eksperimentála dáiddasurggiid bokte die-htohuksejeaddji ja infrastruktuvrrolaš huksemii ja kulturdoaimmaid arenaide.

Norgga vuodđoláhka mearrida § 100 ahte «cealkámušfriddjavuohta berre leat vejolaš». Seamma paragrafas lea maid dat nu gohčoduvvon infrastruktuvrrolaš gáibádus: «Lea stáhtaeiseválddiid geatnegasvuohta lágidity dilálašvuođaid rabas ja jierpmálaš almmolaš ságastallamii.» Diet fátmasta maiddái dáiddalaš ja kultuvrralaš cealkámušaid. Kulturráđi doaibma ja bargu Norgga servodagas lea earenoamáš dehálaš dievasmahttit infrastruktuvrrolaš gáibádusa.

Vuodđu Kulturráđi bargui strategiijaáigodagas

Kulturráđđi galgá suodjalit cealkámušfriddjavuođa ovttaskas olbmuide ja álbmoga joavkkuide. Mii galgat addit vejolašvuođa hábmet ja doaimmahit buori válljenmuni dáidda- ja kulturhámiide. Buorit ekonomalaš eavttut dáiddáriidda lea mearrideaddjin mánggadáfot dáiddalaš hámiide ja eanet dássásaš oassálastimii kultureallimis. Kulturráđđi galgá bargat buoridit gávdnat dáidda- ja kulturvásihu-said álbmogii miehtá riikka.

Kulturráđđi galgá suodjalit salaguhkkosaš gaskka vuodđoprinsihppan Norgga kulturpolitihkas. Prinsihppa galgá sihkkarastit ahte dáiddáriin ja kulturaktevrrain leat vejolašvuođat friddja cealkámušaide eiseválddiid seaguheami haga. Mii gal-gat bargat buorebut dan ala ahte lea ipmárdus dien prinsihpa ektui eiseválddiin ja servodagas, ja ahte stuorát oassi kulturbušeahtas juogaduvvo orgánas mii lea saladuohken eret, nu go Kulturráđđi. Diet lea dehálaš fápmobiđgemii ja suodjalus negatiiva ovdáneapmái nu go mii sáhttit oaidnit eará riikkain, maiddái USAs ja Eurohpás, go lea sáhka dáiddalaš friddjavuhtii ja cealkinmánggadáfotvuhtii.

Kulturráđđi oaidná dáidda- ja kultureallima servodat- ja searvevuodahukse-jeaddjin. Dán áiggi go leat soadit, konflikttat ja eahpesihkarvuodát, de áigut mii ovdánahttit kultuvrra rolla guovddáš infrastruktuvrans servodagas. Kulturráđđi áigu doallat čalmmis movt teknologalaš ovdáneapmi váikkuha dasa movt dáidda hábmejuvvo ja gaskkustuvvo, ja maid dat mearkkaša dáidda- ja kultureallima eavttuide.

Kulturráđđi galgá ovdánahttit ja fátmastit dáidaga ja kulturhámiid nu govdadit go vejolaš. Mánggadáfotvuohta lea mii ealljuda kvalitehta ja hutkama, ja buorre válljenmunni dáidda- ja kulturhámiin servodagas ferte suodjaluvvot.

Kulturráđđi doallá geažos áiggi kritihkalaš ja smiehtadeaddji fuomášumi iežas barggus ja ovddasvástádusas. Mii galgat geažos áiggi doallat digaštallama iežamet vuoruhemiid birra ja ieš guđet lágan ipmárdusaid mii kvalitehta ja ám-mátčehppodat lea. Mii áigut bargat aktiivvalaččat almmustahttit oaidnemeaht-tunvuodaid kultursuorggis ja iežamet juolludandoaimmas. Mii áigut deaivvadit kulturhámiid aktevrraiguin ja áirasiiguin geaiguin mis odne lea unnán oktavuohta. Mii galgat unnidit hehttehusaid kulturaktevrraide gain leat bargomállet mat hástalit ortnegiid mat gávdnogit. Kulturráđđi galgá ohcat máhtu, ja bidjat johtui máhttoprojeavttaid gos lea dárbbalaš.

Kulturráđđi galgá rahčat oažžut kulturbargosajiid ja gealbobirrasiid miehtá riikka. Dáidda- ja kulturbargiin galget leat dássásaš vejolašvuođat dahkat, doaimmahit ja gaskkustit dáidaga ja kultuvrra, beroškeahtá ovdamearkan sohkabealis, seađus, kulturduogážiis, doaibmadásiis ja geografijas.

Earenoamáš vuoruhansuorggit

Eanet mánggadáfotvuohta, eanet jienat

Kulturráđi bargu lasihit mánggadáfotvuođa dáidda- ja kultureallimis mield-
disbuktá rahpat vejolašvuođaid ođđa ovdanbuktimiidda ja kvalitehtaide, ja láhčit
saji vásihusaide ja vuođđooainnuide mat ovdal leat leamašan dulbmojuvvon ja
váilevaččat ovddastuvvon.

Olahit eanet mánggadáfotvuođa lea guhkilmas bargu. Kulturráđđi áigu geahččat
kritihkalaččat iežas hálddašeami, ja bidjat johtui doaimmaid bovdet eanet jienaid
ja stuorát oaivilmánggadáfotvuhtii dáidda- ja kultursuorggis. Ráđđejeaddji
kvalitehtaipmárdusat, ráddjejumit ieš guđet dáidda- ja fágasurggiin, mat leat
vuođđuduvvon earenomáš árbevierus, eai galgga leat hehttehussan kulturdoaim-
maheddjiide geat barget eará árbevieruiguin ja logihkaiguin seahtojuhkkojuvvon
kultursuorggi vuostá.

Kulturráđđi galgá bargat nannejuvvon dáiddáreconomiija ja buoret eavttuid
doaimmahit dáiddalaš aktivitehta. Mii galgat bargat jávkadit hehttehusaid mat
dagahit ahte oassi álbmogis ožžot heajut eavttuid doaibmat dáiddárin.

Earenoamáš vuoruhansuorggit

Eanet dásseárvu sámi álgoálb- mogii ja našuvnnalaš unnitálb- mogiidda

Duohtavuođa- ja seanadankommišuvdna lea dokumenteren ahte sámi álgoálb-
mot ja našuvnnalaš unnitálbmogat Norggas leat historjjá čađa vásihan – ja ain
vásihit – systemáhtalaš olggušteami ja váilevaš dohkkeheami kultureallimis ja
servodagas muđui. Eahpevuoiggalašvuohta ja veahkaválddalašvuohta vuovdes-
uopmelaččaid, kvenaid, juvddálaččaid, sámiid, romaid ja romániid/táhteriid
vuostá lea dagahan ahte leat massán giela, kultuvrra ja iešdovddu, dulbmojuvvon
ja geafit kultureallima

Kulturráđđi áigu váikkuhit dasa ahte sámi aktevrrat ja našuvnnalaš unnitálbmogat
ožžot buoret eavttuid dáidda- ja kulturdoaimmaheapmái. Kulturráđđi galgá dohk-
kehit ja doarjut ahte kulturdoaimmaheapmi lea rádjeraštildeaddji. Riikka giellar-
iggodat galgá nannejuvvot dahkkojuvvot ja oainnusin. Bargu galgá dáhphuvvat
go gulahallá aktevrraiguin ja organisašuvnnaiguin daid joavkkuin geaidda lea
čuohcan.

Earenoamáš vuoruhansuorggit

Rabas ja olámuttos dáidda- ja kultureallin

Iešguđetláganvuodát ja iešguđetlágan eavttut lassánit jus galgá oassálastit kultureallimis. Kulturráđđi áigu bargat kultuvrralaš infrastruktuvrrain mas leat rabas ja searvehuksejeaddji arenat miehtá riikka. Mii galgat unnidit cakkiid gaskkal dáidaga ja álbmoga.

Kulturráđđi áigu buoridit dieđu joavkkuid birra mat báhcet olggobeallái ja sivaiddaidda. Mii áigut doarjut doaimmaid mat dagahit álkibun olahit joavkkuid geat odne hárve geavahit dáidda- ja kulturfálaldagaid.

Mánáin ja nuorain lea seamma vuoigatvuohta valjes fálaldahkii nu go ollesolbmui. Kulturráđđi áigu nannet mánáid ja nuoraid vejolašvuoda heivehuvvon ja mánggadáfot dáidda- ja kultureallimii, mii speadjalastá sin eallima ja dahká oktavuoda ja gullevašvuoda.

Kulturráđđi áigu earenoamážit bargat dan ovdii, ahte addit doaibmahehttejuvvon olbmuide buoret vejolašvuodaid oassálastit kultureallimis.

Earenoamáš vuoruhansuorggit

Dáidda- ja kultursuorgi mii deaivvada dálkkádat- ja luonddukriissain

Duohtavuoda- ja seanadankommišuvdna lea dokumenteren ahte sámi álgoálbmot ja našuvnnalaš unnitálbmogat Norggas leat historjjá čađa vásihan – ja ain vásihit – systemáhtalaš olggušteami ja váilevaš dohkkeheami kultureallimis ja servodagas muđui. Diet gusto maiddái našuvnnalaš unnitloguide mat eai leat namuhuvvon raporttas. Eahpevuoiggalašvuohta ja veahkaválddálašvuohta vuovdesuopmelaččaid, kvenaid, norggasuopmelaččaid, juvddálaččaid, sámiid, románaid ja románálbmoga/táhteriid vuostá lea dagahan ahte leat massán giela, kultuvrra ja iešdovddu, dulbmojuvvon ja geafit kultureallima.

Kulturráđđi áigu váikkuhit dasa ahte sámi aktevrrat ja našuvnnalaš unnitálbmogat ožžot buoret eavttuid dáidda- ja kulturdoaimmaheapmái. Kulturráđđi galgá dohkkehit ja doarjut ahte kulturdoaimmaheapmi lea rádjerašttildeaddji. Riikka giellarigodat galgá nannejuvvot dahkkojuvvot ja oainnusin. Bargu galgá dáhphuvvat go gulahallá aktevrraiguin ja organisašuvnnaiguin daid joavkkuin geaidda lea čuohcan.

Ráđi strategiija galgá du- ohtandahkkojuvvot ná

- Doarjagiid vuoruhemiid bokte
- Gulahallan dáidda- ja kultursurggiin
- Plánat juohke fágasuorgái
- Geahččanortnegat ja viidáset ovdáneapmi fásta doarjjaortnegiidda
- Gulahallanbargu mii earenoamážit fátmasta doarjjaortnegiid
- Fágavdegottiid oktiibidjan
- Máhttoovdáneapmi
- Oassálastin almmolaš ságastallamis
- Ráđđi almmolaš eiseválddiide kulturáššiin